

Nehemia 9:1-13

Geliefde gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Nehemia, wie is dat eigenlijk?

Zijn naam betekent: De HEER troost. Zo krijgen we al een klein inkijkje in wat zijn leven betekent.

Je zou hem de patroonheilige van de wederopbouw kunnen noemen. Want hij was het die de leiding had over de wederopbouw van Jeruzalem. Hier in Ieper weten we alles over wederopbouw. Op dit moment kan je in het Ieper museum de gratis tentoonstelling over de wederopbouw zien. De moeite waard om daar na de kerkdienst even binnen te lopen.

En ook wij als kerk zijn een product van de wederopbouw. Deze kerk is ontstaan door de Methodistische zendelingen die in de jaren van de wederopbouw naar Ieper en omstreken kwamen. Ze deden aan praktische hulpverlening maar stichtten ook kerken hier in Ieper en in de omgeving. Bijna 100 jaar later bestaan we nog steeds.

Wederopbouw is altijd een spannende tijd: het nieuwe kan nooit meer exact hetzelfde worden als het oude, ook al wil je dat heel graag. Het is een tijd van beslissingen maken. Een tijd van vooruitkijken, nieuwe plannen maken, de blik weer naar de toekomst richten. Maar het is ook een tijd van achteruitkijken, van rouwen over wat er geweest is maar er niet meer is. Herdenken.

Op dit moment leven wij in een soort van vreemde tussentijd. We zijn nog niet echt toe aan de wederopbouw. We mogen wel weer bij elkaar komen in ons kerkgebouw, maar het is nog niet zoals we gewend zijn. Veel van ons zijn ook nog lang niet bekomen van de lockdown en we weten nog niet wat er ons nog te wachten staat. De cijfers in Antwerpen gaan in ieder geval snel de verkeerde kant op. Het virus is niet weg en kan nog weer oplaaien.

Wederopbouw is het dus nog niet helemaal. Maar dat belet ons niet om eens goed te kijken naar wat we van Nehemia kunnen leren. Want hij leefde ook in een onzekere tijd waarin de situatie instabiel was.

Het boek Nehemia maakt een stap in de tijd ten opzichte van waar we een paar weken geleden geëindigd zijn. Een paar weken geleden lasen we het verhaal van de brief die Jeremia stuurde naar de ballingen in Babel. De ballingschap begint pas net en Jeremia heeft slecht nieuws: het gaat nog 70 jaar duren. Daar kunnen de weggevoerde Israëlieten zich maar bete rop instellen. Het volk van Israël moet zich aanpassen aan een compleet andere realiteit. Ze zullen hun godsdienst moeten beleven in Babel, ver weg van de tempel. Ze moeten hun hele wereldbeeld op de schop gooien en uitzoeken hoe ze God kunnen dienen in Babel. Dat deden ze onder andere door psalmen te schrijven en door de verhalen over God op schrift te zetten. Zo werd de periode in Babel toch nog een vruchtbare tijd, ondanks alle tegenslag.

Na 70 jaar is het inderdaad weer mogelijk voor de Joden om terug te keren naar Jeruzalem. Een deel van de Joden keert inderdaad terug, maar een deel ook niet. Zij zijn zodanig geïntegreerd dat ze geen behoefte hebben om een heel nieuw en onzeker bestaan op te bouwen. Datzelfde zie je ook nu gebeuren met vluchtelingen. Lang niet iedereen keert weer terug als het veilig genoeg is. Want veel voormalig vluchtelingen hebben alles wat ze nodig hebben in hun nieuwe thuisland en vinden het risico te groot om hun hele leven nóg een keer op z'n kop te zetten.

Datzelfde gold ook voor de Israëlieten. Lang niet iedereen keerde terug, want het land lag in puin. En er waren geen herstelbetaling zoals na de Eerste Wereldoorlog waar het land mee opgebouwd kon worden. De teruggekeerde Israëlieten moesten letterlijk van nul af aan beginnen.

Velen dachten dat ze weinig nieuw perspectief hadden, in Jeruzalem, ook al waren ze nu vrij om daar weer naar terug te emigreren. De stadsmuren lagen nog helemaal in puin. Dat betekende dus ook dat er geen bescherming was tegen indringers. Geen bescherming, dus weinig perspectief. Meer dan een eeuw ging voorbij en de situatie verbeterde weinig.

Dan verschijnt Nehemia op het toneel. Hij is zo'n balling die niet is teruggekeerd naar Jeruzalem, maar carrière gemaakt heeft. Hij woont in Susa, dat is in het huidige Irak. We lezen van hem dat hij werkzaam is als schenker aan het hof van de machthebber, Athaxerxes. Dat betekende dus dat hij behoorlijk carrière heeft gemaakt en nu een zeer hoge functie heeft. Hij is schenker. Dat betekent dat hij voorproever is. Hij is ervoor verantwoordelijk dat de wijn die de koning te drinken krijgt, niet vergiftigd is. Hij zette dus zijn eigen leven op het spel voor zijn meester. Maar zijn job hield nog meer in: hij

moest de hele keten controleren: van wijngaard tot druif tot wijn, en zorgen dat er in die hele keten nergens geïnfiltreerd kon worden door onzure elementen die zijn meester Athaxerxes wilden vermoorden. Politieke moorden waren aan de orde van de dag, dus het gevaar was niet denkbeeldig.

Op een zekere dag hoort Nehemia van zijn broer dat de situatie in Jeruzalem zeer slecht is. Zijn broer vertelt hem letterlijk: “Het gaat heel slecht met de mensen die de ballingschap hebben overleefd en nu in de provincie Juda wonen. Ze zijn er het mikpunt van spot, want de muur van Jeruzalem is afgebroken en de poorten zijn in vlammen opgegaan.”

Nehemia is in complete shock en rouw als hij dit hoort. Hij gaat huilend op de grond zitten en rouwt dagenlang. Hij vast en hij bidt tot God.

Maar hij weet dat hij ook een plan nodig heeft om iets aan de situatie te doen. Nehemia is de juiste man op de juiste plaats, want hij heeft daadwerkelijk invloed. Hij weet de koning op een gunstig moment te spreken – tijdens een formeel diner schenkt Nehemia de wijn en de koning heeft zijn lievelingsvrouw aan zijn zijde. Een feestelijk moment dus, alleen Nehemia zelf is niet vrolijk.

De koning heeft door dat er iets aan de hand is. Dat is een gevaarlijk moment voor Nehemia. Als een koning in een minder goede bui was, dan had hij Nehemia kunnen laten ontslaan of zelfs kunnen doden. Maar Nehemia besluit het ijzer te smeden als het heet is. Hij vertelt de koning eerlijk wat er aan de hand is: niemand zou vrolijk zijn als zijn land in puin ligt.

En dan gebeurt het wonder: de koning besluit inderdaad om Nehemia alles te geven wat hij nodig heeft en hij kan inderdaad met een delegatie naar Juda vertrekken om de stadsmuur weer op te bouwen.

Dan spoelen we het verhaal nu even vooruit. Nehemia heeft de leiding genomen over de herbouw van de stadsmuren en deze zijn voltooid. Ondanks veel tegenstand heeft het werk door kunnen gaan. De Israëlieten verzamelen zich voor een lezing van de wet. Want bij het herstel van de stenen hoort ook een herstel van de godsdienst: een herstel van het hart. Die twee kunnen niet zonder elkaar.

Bij de lezing van de wet ontdekt het volk dat zij zich er niet aan hebben gehouden. Ze hebben de feesten zoals het loofhuttenfeest niet gevierd. En ze willen dit weer in ere herstellen. Wat voor ons misschien lastig te begrijpen is, maar in die tijd een factor van vitaal belang was: er hebben huwelijken

plaatsgevonden tussen Israëlieten en buitenlanders. Op die manier is de boodschap van de God van Israël vermengd geraakt met de dienst aan andere goden. Ook van deze praktijken wil het volk afstand doen.

In hoofdstuk 9 zien we dus dat het volk van Israël samen komt en dat er uit de wet wordt voorgelezen. Verschillende Levieten gaan het volk voor in gebed. Dat was namelijk de taak van de priesters, en levieten zijn priesters.

Het zijn namen waarvan we nog nooit gehoord hebben: De Levieten Jesua, Kadmiël, Bani, Chasabneja, Serebja, Hodia, Sebanja en Petachja.

Maar het zijn wel échte Joodse namen. Als een naam eindigt op 'ja', dan heb je een grote kans dat je een Joodse naam te pakken hebt, omdat 'ja' kort is voor JHWH, de Godsnaam. Mijn beste vriendin vroeger heette Mattanja, dat betekent geschenk van 'ja', dus geschenk van de Heer.

Laten we even kijken naar de namen van deze priesters:

Jesua = Redding

Kadmiël = Voor God

Bani = Voorspoed

Chasabneja = God, geef aanzien

Serebja = God laat vrij

Hodia = Grootheid van de Heer

Sebanja = De Heer kwam terug

Petachja = God opent

Ik heb er een aantal voor jullie op de Powerpoint gezet.

Wat een geweldige namen zijn dit: God laat vrij! God opent! De Heer komt terug!

Wat er ook gebeurd is met het volk van Israël, dit is niet het einde. Er is een weg die verder gaat omdat God verder gaat met zijn volk.

En deze 8 mannen vertellen en bidden samen het verhaal van hoe God handelt met zijn volk. We hebben net de eerste drie delen gelezen: over de schepping, over Abraham en over de bevrijding uit Egypte. Het verhaal gaat nog verder.

Ook de tijd in de woestijn en de inname van het land komt aan de orde. Maar ook de opstand tegen God en de ballingschap.

Juist in tijden waarin alles op z'n kop lijkt te staan is het zo belangrijk om dit verhaal te blijven vertellen. Want het verhaal van Gods ingrijpen is een contrast-herinnering, een contrast tegen de chaos en haat die uitgespuugd wordt over de wereld. En wat zo mooi en noodzakelijk is, is dat onze herinnering en gedachtenis aan God gemeenschappelijk is. Het is niet mijn herinnering of jouw herinnering maar ónze herinnering. Daarom zien we ook dat het gebed, het verhaal van deze priesters niet door één persoon gedaan wordt, maar door meerdere.

Welk verhaal vertellen wij over onze kerk? Hoe kunnen we het verhaal vertellen op zo'n manier dat het een verhaal is van Gods trouw? Maar waarin we de moeilijke kanten ook niet overslaan.

En wat voor verhaal vertellen we over ons eigen leven? Hoe kunnen we daar ook een verhaal van maken waarin we eerlijk zijn over wat er goed ging, maar ook wat er niet goed ging. Hoe kunnen we God daarin centraal laten staan?

Dat is een moeilijke oefening, maar wel heel erg noodzakelijk. Want als we kunnen zeggen: ja, daar heeft God mij geholpen, dan weten we dat God dat nu ook weer zal doen. Als we kunnen zeggen: ja, toen, toen ik zo diep verdrietig was toen een goede vriend van me was overleden, dan kunnen we ook met vertrouwen naar de toekomst kijken: God zal mij weer helpen en er weer bij zijn als er weer iemand overlijdt.

Of wanneer je een nieuwe job begint en je je onzeker voelt of je het wel aan gaat kunnen. Dan kan je terugdenken: ja, toen ik mijn nieuwe studies begon, was ik ook onzeker, maar God heeft mij toen ook geholpen en ik heb mijn studies goed kunnen afronden.

Op dezelfde manier vertellen de Levieten ook het verhaal van God en Israël. Maar de allerbelangrijkste reden dat ze dat doen is vanwege God zelf. Niet alleen wat zij er zelf uit kunnen halen, hoe zij zelf kunnen profiteren als het ware van Gods trouw. Maar om God te prijzen en te eren voor wie Hij is. Zoals we ook hoorden in het lied: "Blessed be your name."

Dan zegenen we God voor wie Hij is. Want Hij is Schepper én Bevrijder. Ook nu. Juist nu. Dan vertellen we het verhaal over ons leven op een andere manier.

Want God staat dan aan het begin. En aan het einde. En overal tussenin. Laten we ons dat vooral blijven herinneren. Amen.